

dest, kan man ikke undlade at tage Hensyn til de tilstedeværende Forhold, Hensyn til, om de tilstedeværende Forhold ogsaa egne sig til netop at iværksætte en saadan Løsteparagraph. Dette gjælder efter min Mening i høieste Maaade om det Forslag, der her foreligger. Jeg finder, at det rigtige Tidspunkt ikke er valgt til Fremme af denne Sag, naar man gaar ud fra det, som for mig er Hovedsagen, nemlig de tilstedeværende enkelte Menneskers Bæ og Vel, men jeg indrømmer paa den anden Side, at det er en anden Sag for det ærede Medlem, der gaar ud fra de statsøconomiske Hensyn, fra Statsformuens Følgeligelse og fra at ville frembringe en kraftig Finantstilstand uden at see hen til, hvorledes de enkelte Mennesker, maaskee medens denne kraftige Finantstilstand søges frembragt, blive spækkede i deres Tilværelse i Samfundet. Naar jeg gaar ud fra denne Anskuelse, kan jeg forstaae den ærede Tale. Men holder jeg mig derimod til mit Udgangspunkt, finder jeg, at Diebliffet ikke er heldigt til at forelægge en saadan Sag.

Vi sidde imidlertid her i denne Sal, ikke alene for at paatale Folkets Bæ og Vel, ikke alene for fra et Catheder at docere statsøconomiske Grundsatninger og Lærdomme; vi sidde her for at tage samtlige Forhold under Betragtning, og den politiske Betragtning af ethvert Spørgsmaal kan aldrig ganske holdes borte fra vor Opfattelse af den foreliggende Sag. Seer jeg paa en Løsteparagraph i Grundloven, maa jeg fremsætte en Mening, som er den, at en Løsteparagraph i Grundloven allerrigtigst maa søges fremmet ved en Foranstaltning fra Ministeriet selv, og ikke ved det private Initiativ. Saafremt der ikke er en saadan Tilstand her i Landet, at man kan tilvælebringe en Regjering, der er istand til at føre en Løsteparagraph igjennem, som man ønsker ud i Livet, eller at man er istand til at modsætte sig et Ministerium, der ikke til en vis given Tid vil fremme en Løsteparagraph i Grundloven, forekommer det politisk Rigtigt mig at være, at en vigtig Løsteparagraphs Gjenemførelse navnlig overlades til Regjeringen selv, og vi have nu ogsaa, om jeg ikke hørte fejl, hørt fra den høitærede Justitsministers

Side, at der til at indløse dette Løfte, der er givet i Grundloven, hører andre Forarbejder end de, som synes at have ligget til Grund for Uarbejdelsen af nærværende Forslag.

Der er nogle Bemærkninger imod den ærede Rigsdagsmand for Thisted Amts 2den Valgfreds (Klein), som jeg skal tillade mig at fremkomme med. Det ærede Medlem er ikke kommen tilstede, men man kan jo ikke saaledes i Debatten tage Hensyn til, om et Medlem er tilstede eller ikke, og hans Bemærkninger vare jo iøvrigt saa almindelige, at en almindelig Bemærkning derimod vistnok er fuldstændig berettiget. Det ærede Medlem mindede om den Aand, der gik igjennem den grundlovgivende Forsamling, dengang den vedtog denne Paragraph om Fideicommissers Overgang til fri Eiendom, og det ærede Medlem benyttede Leiligheden til at omtale, at der nu var kommet en ganske anden Retning ind i Forholdene end dengang. Denne Bemærkning, hvori der kunde ligge nogen Sandhed, er det ærede Medlem ikke fuldt berettiget til at fremkomme med fra sit Standpunkt, naar jeg nemlig skal minde om den Grundlovsforandring, der er foregaaet siden den Tid; men naar hans Bemærkning skal sees blot i sin Almindelighed, skal jeg ikke nægte, at den trænger til nogen nødvendig Modbemærkning fra deres Side, der ikke see Sagen i det samme Lys, hvori han saa den. Man maa nemlig ingenlunde troe, at hvad der fremgik af den grundlovgivende Forsamling, fremgik af een og samme Aand. Nei, der var haarde Kampe og stærke Brydninger dengang, og som Udbytte af disse langvarige Kampe og stærke Brydninger fremgik Meget, hvori ikke Alle kunne i lige Grad sige, at de have faaet deres Duffer opfyldte. I een Henseende vil jeg ikke nægte, at man dog kunde blive fuldstændig enig, det var om at gaar i den Retning, hvori den idgg. omhandlede Løsteparagraph gaar, nemlig at søge at modsætte sig deslige store Samlinger af Fordeindomme, som ved visse Bestemmelser vare hobede sammen og skulde gaar igjennem bestemte Slægter; derom herskede der dengang en overveiende Enighed. Men der var et andet Punkt, hvorom der ikke dengang herskede den samme Enig-